

PHÂN TÍCH VÀ CẢM NHẬN NHÂN VẬT LỤC VÂN TIÊN TRONG ĐOẠN TRÍCH “LỤC VÂN TIÊN CỨU KIỆU NGUYỆT NGA” CỦA NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU

1. Phân tích nhân vật Lục Vân tiên trong đoạn trích “Lục Vân Tiên cứu Kiều Nguyệt Nga” của Nguyễn Đình Chiểu

Đoạn trích “Lục Vân Tiên cứu Kiều Nguyệt Nga” là phần đầu của tác phẩm kể về cuộc gặp gỡ tình cờ của Lục Vân Tiên khi nhìn thấy một người con gái gặp nạn anh đã ra tay tương trợ mà không hề suy nghĩ tới an toàn của bản thân. Chính hành động dũng cảm này của Lục Vân Tiên đã là sự mở đầu cho một chuyện tình sâu sắc, nhưng nhiều éo le sau này.

Trong đoạn trích “Lục Vân Tiên cứu Kiều Nguyệt Nga”, nhân vật Lục Vân Tiên được phác họa thành mẫu người anh hùng lý tưởng tuyệt đẹp, vừa giàu lòng thương, vừa hào hiệp, dũng cảm, sẵn sàng xả thân vì việc nghĩa mà không hề tính toán.

Hình ảnh Lục Vân Tiên được xây dựng theo mô típ quen thuộc của truyện Nôm truyền thống: một chàng trai tài giỏi cứu một cô gái thoát khỏi tình huống hiểm nghèo rồi từ nhân nghĩa dẫn đến tình yêu. Mô típ kết cấu đó thể hiện mong ước của tác giả và người dân trong thời buổi nhiễu nhương, loạn lạc, nhân dân trông chờ vào những người tài đức, dám đưa tay cứu nạn giúp đời. Lục Vân Tiên là nhân vật lí tưởng của tác phẩm, thể hiện ước mơ của tác giả về người anh hùng trong cuộc sống đương thời. Chàng vừa tròn 16 tuổi, lòng đầy hăm hở bước vào đời, muốn lập công danh, giúp đời, giúp người. Gặp bọn cướp phong lai là thử thách đầu tiên, cũng là cơ hội để chàng bộc lộ phẩm chất anh hùng.

Lòng thương người là đức hạnh tốt đẹp của Lục Vân Tiên. Từ già thầy, chàng xuống núi, hăm hở về kinh đô ứng thí. Giữa đường Lục Vân Tiên bất ngờ gặp cảnh nhân dân dạt dứu nhau chạy trốn. Chàng đã ân cần hỏi han sự tình đầu đuôi và quyết ra tay đánh cướp để cứu dân lành thoát khỏi cảnh đau thương:

“Tôi xin ra sức anh hào

Cứu người cho khỏi lao đao buổi nào”

Căm giận lũ bất lương, chàng đứng về phía nhân dân, lên tiếng lên án hành động dã man của chúng:

“Kêu rằng: "Bớ đảng hung đồ!

Chớ quen làm thói hồ đồ hại dân”

Hành động của chàng hoàn toàn vì nghĩa, đúng với truyền thống đạo lí của nhân dân ta: “Thương người như thể thương thân”. Tình thương người đã nâng cao ý chí và lòng dũng cảm của chàng trai họ Lục. Lũ cướp đông, gươm giáo sáng ngời, tên tướng cướp mặt đỏ phừng phừng đầy sát khí, hấn dữ tợn và có sức khỏe muôn người khôn địch. Vậy mà chàng thư sinh không một tấc sắc trong tay, chỉ có được cây gậy bẻ được bên đường làm vũ khí, vẫn dũng cảm xông vào đánh nhau với bọn cướp. Một mình một gậy, chàng tả đột hữu xông như giữa chốn không người. Tác giả đã so sánh chàng với người anh hùng Triệu Tử long nổi tiếng thời Tam Quốc:

“Vân Tiên tả đột hữu xông,

Khác nào Triệu Tử phá vòng Dương giang”

Trong cuộc chiến không cân sức ấy, Vân Tiên đã bộc lộ là người có sức khỏe, võ nghệ cao cường và tài năng của một dũng tướng. Hình ảnh so sánh càng làm nổi bật tính cách nghĩa hiệp và vẻ đẹp của chàng. Một mình chống lại bọn cướp cứu dân làng, Lục Vân Tiên là hiện thân của con người luôn hành động vì nghĩa lớn.

Sức mạnh của Vân Tiên là sức mạnh của chính nghĩa, của nhân dân, vì thế nó vô địch:

“Lâu la bốn phía vỡ tan,

Đều quăng gươm giáo tìm đàng chạy ngay.

Phong Lai trở chẳng lập tay,

Bị Tiên một gậy thác rày thân vong”

Giọng thơ hùng tráng vang lên diễn tả trận đánh cướp đầy kịch tính, hấp dẫn, chàng trai thư sinh trở thành người dũng tướng. Đánh tan lũ cướp, Lục Vân Tiên đã giải thoát cho Kiều Nguyệt Nga và Kim Liên. Cuộc gặp gỡ giữa người đẹp và anh hùng diễn ra cảm động và đầy tình người, Vân Tiên động lòng an ủi: “Đáp rằng: “Ta đã trừ dòng lâu la”. Rồi chàng thăm hỏi ngọn ngành từ tên tuổi đến gia cảnh, nguyên do gặp nạn. Cách cư xử của chàng thật tế nhị, lời nói chân tình: “Khoan khoan ngồi đó chớ ra. Nàng là phận gái ta là phận trai”. Ẩn chứa trong lời lẽ mộc mạc là tấm lòng thành thực, sự quan tâm lo lắng, chân tình, cảm động. Lời lẽ tuy thể hiện đạo đức phong kiến có phần cứng nhắc nhưng nó đáng được nể trọng bởi sự từ chối cái lạy tạ ơn của hai người. Vẻ mặt của Lục Vân Tiên ngời sáng khi Kiều Nguyệt Nga tỏ ý muốn mời chàng về quê để cha báo đức thù công: “Gẫm câu báo đức thù công. Lấy chi cho phỉ tấm lòng cùng ngươi”. Vân Tiên nghe nói liền cười, một nụ

cười rất tươi, thanh thản, biểu lộ một tâm hồn cao cả, vô tư, hào hiệp, khảng khái. Chàng xem hành động của mình là một hành động nhân nghĩa là một lẽ đương nhiên, một tráng sĩ phải ra tay cứu nhân độ thế, diệt trừ cái ác, chở che cho người bị áp bức. Đằng sau nụ cười hồn nhiên ấy là lời từ chối cũng rất đáng yêu:

*“Nhớ câu kiến ngãi bất vi,
Làm người thế ấy cũng phi anh hùng”*

Hai câu thơ thể hiện một phương châm của lẽ sống: thấy việc nghĩa mà không là thì con người ấy không phải anh hùng. Đã là người anh hùng thì làm việc nghĩa một cách vô tư, tự nguyện. Việc từ chối sự đền ơn của Kiều Nguyệt Nga càng tô đậm thêm con người nghĩa hiệp của Lục Vân Tiên. Tiên đề cao quan niệm cứu nhân độ thế, tiêu biểu cho đạo đức của nhân dân ta: “Trọng nghĩa khinh tài”. Thông qua thái độ của Lục Vân Tiên, Nguyễn Đình Chiểu khẳng định một lẽ sống cao đẹp của người anh hùng thời xưa, đề cao tinh thần nghĩa hiệp, hành động hướng tới nhân nghĩa, coi việc nghĩa ở đời là trách nhiệm cao cả, thiêng liêng.

Hình tượng Lục Vân Tiên được khắc họa qua hành động, cử chỉ, lời nói. Tác giả đặt nhân vật vào hành động cụ thể để nhân vật bộc lộ tính cách, tình cảm của mình. Từ cử chỉ, hành động, ngôn ngữ của Vân Tiên đều rất đẹp, mang phong thái của anh hùng thời xưa. Chiến công của Vân Tiên mãi mãi là bài ca hùng tráng để khích lệ, động viên mỗi con người vô tư, hào hiệp xả thân vì nghĩa. Hình tượng người anh hùng ấy là tấm lòng nhân nghĩa mà nhà thơ Nguyễn đình Chiểu để lại cho đời sau.

Lục Vân tiên là một anh hùng lý tưởng không chỉ của riêng Nguyễn Đình Chiểu mà còn cả người dân Nam Bộ. Hơn một trăm năm qua, người anh hùng ấy luôn được nhân dân ta yêu mến, tấm gương Lục Vân Tiên sáng chói mãi như một minh chứng hùng hồn của sức mạnh thơ ca, của truyện thơ mà nhà thơ để lại.

2. Cảm nghĩ của em về nhân vật Lục Vân tiên trong đoạn trích “Lục Vân Tiên cứu Kiều Nguyệt Nga” của Nguyễn Đình Chiểu

Được coi là "truyện Kiều" của nhân dân Nam Bộ, "Truyện Lục Vân Tiên" là tác phẩm thơ Nôm nhiều người biết đến của nhà thơ mù yêu nước Nguyễn Đình Chiểu. Trong đó, Lục Vân Tiên là hình tượng tuyệt đẹp được khắc họa thông qua mô típ quen thuộc ở truyện thơ Nôm truyền thống.

Trên đường về kinh đô dự thi Lục Vân Tiên bất ngờ gặp nhân dân khốn khổ chạy trốn bọn cướp Phong Lai. Chàng ân cần hỏi thăm và quyết ra tay đánh cướp để cứu dân lành thoát khỏi cảnh đau thương. Hình ảnh Lục Vân Tiên được khắc họa với mô tuýp quen thuộc ở truyện Nôm truyền thống. Chàng là nhân vật lý tưởng, mới 16 tuổi rời trường học bước vào đời lòng đầy hăm hở muốn lập công danh, mong thi thố tài năng để giúp đời. Gặp một tình huống "bất bằng" đây là một thử thách đầu tiên nhưng cũng là một cơ hội cho chàng hành động.

Giữa đám cướp đông đảo gương giáo sáng ngời, tướng Phong Lai thì đầm đầm sát khí:

*"Phong Lai mặt đỏ phừng phừng :
"Thằng nào dám tới lấy lừng vào đây"*

Còn Lục Vân Tiên thì một mình tay không. Chàng bình tĩnh bẻ cây làm gậy:

*" Vân Tiên ghé lại bên đàng,
Bẻ cây làm gậy tìm đàng chạy vô"*

Dùng cây làm gậy, Vân Tiên " tả đột hữu xông", tung hoành giữa bọn cướp khiến chúng tan rã tơi bời:

*" Vân Tiên tả đột hữu xông,
Khác nào Triệu Tử phá vòng cương đang
Lâu la bốn phía vỡ tan,
Đều quăng gương giáo tìm đàng chạy ngay .
Phong Lai trở chảng lập tay,
Bị Tiên một gậy thác rày thân vong"*

Những bài Cảm nhận về nhân vật Lục Vân Tiên trong đoạn trích Lục Vân Tiên cứu Kiều Nguyệt Nga hay nhất

Hình ảnh Vân Tiên được nhà thơ so sánh với Triệu Tử Long là một hổ tướng ở Trung Quốc. Đó là vẻ đẹp của một dũng tướng có tài của bậc anh hùng, có tâm của người vị nghĩa sẵn sàng bênh vực kẻ yếu chiến thắng cái ác. Giọng thơ hùng tráng vang lên diễn tả một trận đánh cướp đầy kịch tính.

Đánh tan lũ cướp sơn đả chàng đã giải thoát cho Kiều Nguyệt Nga và Kim Liên. Cuộc kì ngộ giữa người đẹp và anh hùng diễn ra thắm đẫm tình người, chàng là con người chính trực hào hiệp nhưng cũng rất từ tâm nhân hậu. Thấy hai cô gái chưa hết hãi hùng, chàng tìm cách an ủi ân cần hỏi thăm:

" Hỡi : ai than khóc ở trong xe này"
 (...) Vân Tiên nghe nói động lòng,
 Đáp rằng : "Ta đã trừ dòng lâu la .
 Khoan khoan ngồi đó chờ ra,
 Nàng là phận gái, ta là phận trai .
 Tiểu thơ con gái nhà ai .
 Đi đâu đến nỗi mang tai bất kỳ.
 Chẳng hay tên họ là chi ?
 Khuê môn phận gái việc gì đến đây ?
 Trước sau chưa hẳn dạ này,
 Hai nàng ai tớ ai thầy nói ra ?"

Khi Kiều Nguyệt Nga muốn lay tạ, chàng đã khước từ. Vân Tiên chỉ cùng Nguyệt Nga sớ họa một bài thơ rồi thanh thản ra đi. Dường như với Vân Tiên đó là một bổn phận một lẽ tự nhiên của con người, trọng nghĩa khinh tài chứ không coi đó là công trạng:

" Nhớ câu kiến nghĩa bất vi
 Làm người thế ấy cũng phi anh hùng"

Quan điểm về người anh hùng của Nguyễn Đình Chiểu trong cái xã hội phong kiến loạn lạc thật giản dị: đó là những con người mang tinh thần hiệp nghĩa, anh hùng hảo hán mang dáng dấp trượng phu.

Từ cử chỉ hành động ngôn ngữ cách ứng xử của Vân Tiên mang phong thái của một tráng sĩ ngày xưa. Chàng là một hình ảnh đẹp lí tưởng mà Nguyễn Đình Chiểu gửi gắm niềm tin và ước vọng của mình.

Tóm lại, bằng bút pháp kể và tả thực mang phong cách Nam Bộ, nhưng hơn thế nữa là bằng tấm lòng nhân đạo cao cả Nguyễn Đình Chiểu đã dựng lại một trận đánh cướp oai hùng của tráng sĩ Lục Vân Tiên. Chàng là người tiêu biểu cho cái thiện mang vẻ đẹp hào hiệp trong cái xã hội đầy bất công tàn ác. Nhân vật Vân Tiên mãi là hình ảnh đẹp mà Nguyễn Đình Chiểu gửi gắm niềm tin khát vọng về truyền thống đạo đức tốt đẹp của nhân dân ta.

3. Cảm nhận của em về nhân vật Lục Vân tiên trong đoạn trích “Lục Vân Tiên cứu Kiều Nguyệt Nga” của Nguyễn Đình Chiểu

Nguyễn Đình Chiểu là một nhà thơ yêu nước sống ở thế kỉ thứ XIX, cuộc đời ông gặp nhiều đau thương bất hạnh trong hoàn cảnh xã hội đương thời nhiều biến đổi lớn lao.

Trong những thử thách ấy, sự nghiệp thơ ca của Nguyễn Đình Chiểu lại là những dấu ấn tinh thần lớn lao của thời đại và xã hội ấy trong đó tác phẩm “Lục Vân Tiên” là một truyện thơ Nôm điển hình. Hình ảnh người anh hùng Lục Vân Tiên là nhân vật trung tâm của truyện và được thể hiện khí phách nhất có lẽ là ở đoạn trích: “Lục Vân Tiên cứu Kiều Nguyệt Nga”.

Truyện thơ đề cao trung, hiếu, tiết, hạnh theo quan niệm đạo lí của nhân dân ta. Đạo làm tôi, đạo làm con, tình bằng hữu, nghĩa vợ chồng... được nhà thơ hết lời ca ngợi:

*“Trai thời trung hiếu làm đầu,
Gái thời tiết hạnh là câu trau mình .”*

Lục Vân Tiên và Kiều Nguyệt Nga là hai nhân vật trung tâm của truyện thơ sáng ngời trung hiếu, tiết hạnh.

Đoạn thơ Lục Vân Tiên đánh cướp là một trong những đoạn thơ hay nhất của tác phẩm, tiêu biểu cho bút pháp tự sự của Nguyễn Đình Chiểu. Nhân vật Lục Vân Tiên được khắc họa thành mẫu người anh hùng lí tưởng tuyệt đẹp: giàu lòng thương người, dũng cảm và vị nghĩa cao cả. Lòng thương người là đức hạnh tốt đẹp nhất của Lục Vân Tiên. Từ giả thầy, chàng xuống núi, hăm hở về kinh đô ứng thí. Lộ trình đầy gian nan. Giữa đường, Lục Vân Tiên bất ngờ gặp nhân dân dạt dứu nhau chạy trốn, tiếng kêu khóc vang lên thảm thiết. Chàng đã ân cần hỏi han sự tình đầu đuôi và quyết ra tay đánh cướp để cứu dân lành thoát khỏi cảnh đau thương, nước sôi lửa bỏng:

*“Tôi xin ra sức anh hào,
Cứu người cho khỏi lao đao buổi này!”*

Căm giận lũ bất lương, Lục Vân Tiên sôi sục lên án hành động dã man của chúng. Chàng đã đứng về phía nhân dân, quyết bảo vệ dân:

*“Kêu rằng: " Bớ đảng hung đồ.
Chớ quen làm thói hồ đồ hại dân ”.*

Đạo lí của nhân dân ta rất đẹp: " Thương người như thể thương thân". Lục Vân Tiên đã hành động vì tình thương bao la ấy.

Tình thương người đã nâng cao chí khí và lòng dũng cảm cho người thư sinh họ Lục. Lũ cướp rất đông và đáng sợ, gươm giáo sáng ngời. Tướng cướp Phong Lai "mặt đỏ phừng phừng" đầy sát khí. Hấn dữ tợn và có sức khỏe muôn người khôn địch! Giữa vòng vây của

lũ cướp, không một tấc sắt trong tay, một mình với cành cây làm gậy, Lục Vân Tiên đã dũng cảm đánh cướp. Đột kích bên tả, xung phong bên hữu, chàng tung hoành giữa bọn cướp. Chúng bị đánh tơi bời. Bọn lâu la đã khiếp đảm quẳng gươm giáo bỏ chạy tan tác. Tướng cướp Phong Lai bị tiêu diệt. Nhà thơ Nguyễn Đình Chiểu đã so sánh Lục Vân Tiên đánh cướp với chiến công của hổ tướng Triệu Tử Long phá vòng vây Đương Dương thời Tam quốc để ca ngợi tinh thần quả cảm của người anh hùng vị nghĩa:

*“Vân Tiên tả đột hữu xông,
Khác nào Triệu Tử phá vòng Đương Dương.
Lâu la bốn phía vỡ tan,
Đều quẳng gươm giáo tìm đường chạy ngay.
Phong Lai trở chẳng kịp tay,
Bị Tiên một gậy thác rày thân vong.”*

Giọng thơ hùng tráng vang lên diễn tả trọn đánh cướp đầy kịch tính hấp dẫn. Lục Vân Tiên là một anh hùng vị nghĩa cao đẹp. Đánh tan lũ cướp sơn đài, Lục Vân Tiên đã giải thoát cho Kiều Nguyệt Nga và Kim Liên. Cuộc kì ngộ giữa người đẹp và trang anh hùng diễn ra cảm động và đầy tình người. Kiều Nguyệt Nga muốn mời chàng hiệp sĩ qua miền Hà Khê, để cha nàng "báo đức thù công"

*“Gấm câu báo đức thù công,
Lấy chi cho phỉ tấm lòng cùng ngươi.”*

Nhưng Vân Tiên "nghe nói liền cười". Một nụ cười rất tươi, biểu lộ một tâm hồn cao cả: vô tư, hào hiệp, khảng khái. Chàng xem việc đánh cướp của mình là một hành động nhân nghĩa. Người tráng sĩ phải ra tay cứu nhân độ thế, diệt trừ cái ác, chở che bệnh vực người làm than, bị áp bức. Nếu thấy việc nghĩa mà không làm thì còn đâu đáng mặt anh hùng nữa ?

*“Nhớ câu kiến ngãi bất vi,
Làm người thế ấy cũng phi anh hùng.”*

Nguyễn Đình Chiểu đã khắc họa nhân vật Lục Vân Tiên mang cốt cách tráng sĩ thời loạn, coi cái chết nhẹ tựa lông hồng, trọng nghĩa khinh tài, sống và hành động theo phương châm: "Lộ kiến bất bình, bạt đao tương trợ". Vân Tiên cũng như người anh hùng Từ Hải trong "Truyện Kiều".

*“Anh hùng tiếng đã gọi rằng,
Giữa đường gặp chuyện bất bình chẳng tha!”*

Hình ảnh Lục Vân Tiên đoạn trích “Lục Vân Tiên cứu Kiều Nguyệt Nga” chính là hình ảnh của một chàng trai xả thân mình vì chính nghĩa mà không hề toan tính thiệt hơn đối với bản thân. Hành động hào hiệp, trượng nghĩa, thông minh, nhanh nhẹn, của con người liêm khiết, chính trực đây cũng là hình tượng về người anh hùng lí tưởng tác giả Nguyễn Đình Chiểu muốn thể hiện.

WWW.ELIB.VN